Општина Конче

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ НА ОПШТИНА КОНЧЕ за 2022 година Конче

Законска регулатива

Рамноправноста меѓу половите е една од темелните вредности на уставниот поредок на Република Северна Македонија која се заснова на целосно признавање и промовирање на еднаквите можности на жените и мажите, како неизоставен предуслов за одржлив развој, уживање на човековите права и практикување на демократските вредности.

Законот за еднакви можности на мажите и жените има за цел да го промовира концептот на еднакви можности за жените и мажите во сите сфери на општествениот живот како процес на отстранување на пречките за воспоставување и остварување рамноправност меѓу жените и мажите.

Со овој Закон изречно се забранува дискриминацијата како „секое разликување, искористување или ограничување врз основа на пол што го загрозува или оневозможува остварувањето или заштитата на човековите права и слободи" како во јавниот така и во приватниот сектор, и тоа во областите на вработувањето и трудот, образованието, социјалната сигурност, културата и спортот.

Националната стратегија за намалување на сиромаштијата и социјалната исклученост 2010-2020 како специфична стратегиска цел го предвидува унапредувањето на положбата на жената и намалување на степенот на сиромаштија и ризикот од социјална исклученост. Во согласност со Националниот план за родова рамноправност и Законот за еднакви можности помеѓу жените и мажите се нагласува потребата од систематски пристап, преку родовите институционални механизми, во тесна соработка со неформалниот систем за превенција и заштита (невладиниот сектор) на централно и локално ниво. Како дел од целите се наведени:

1. Превенција од родово базирана дискриминација, насилство и социјална исклученост на женската популација, особено нагласена во руралните и во другите помали заедници, како и меѓу етничките групи;
2. Формална заштита на правата на жените преку зајакнување на капацитетите и координираноста на институциите и сервисите, пред сѐ, на локално ниво.
3. Поголем фокус кон активности насочени кон инкорпорирање на родовиот концепт во политиките на централно и локално ниво од аспект на социјално вклучување, преку родовите институционални механизми во соработка со невладиниот сектор.

Мерки за остварување на принципот на еднакви можности

Во насока на остварување на принципот на еднакви можности за мажите и жените, Законот предвидува две групи мерки: **основни и посебни**.

Основните мерки повеќе се во сферата на нормирањето и планирањето, а посебните мерки повеќе се однесуваат на воспоставувањето и функционирање на принципот на еднакви можности на мажите и жените преку отстранување на објективните пречки за неговата реализација, односно елиминирање на условите кои создаваат дискриминација по основ на пол.

Посебните мерки се важни, затоа што се усвојуваат и од страна на единиците на локалната самоуправа.

Согласно Законот ова треба да се реализира, пред се, преку три вида мерки.

1. **Позитивните мерки** се однесуваат на воспоставување еднаква застапеност на мажите и жените во јавниот и политичкиот живот на државата и во тој правец предвидуваат приоритет на соодветниот пол се до воспоставувањето еднакво учество на мажите и жените. Ваквата мерка се однесува на сите нивоа на власт, вклучувајќи ја и локалната, сите јавни установи и служби, политичките функции, комисии и одбори.
2. **Охрабрувачките мерки** предвидуваат различни активности кои треба да ги поттикнат слободите и напорите за елиминирање на нееднаквата застапеност, односно нееднаквиот третман.

3. **Програмските мерки** се насочени кон подигање на свеста со цел да се поттикне воведувањето и унапредувањето на принципот на еднакви можности на мажите и жените.

Општините се обврзани согласно Законот да го почитуваат принципот на еднакви можности на жените и мажите и да усвојуваат мерки и да преземаат активности кои се потребни за воспоставување на еднакви можности на жените и мажите.

Задачи за спроведување кои произлегуваат од пропишаните законски мерки

1. Прибирање на родово разделените статистички податоци за составот на работните и другите тела, делегациите и другите органи во единиците на локалната самоуправа, при именувањето претставници во јавните претпријатија и установи при остварувањето на надлежностите од нивниот делокруг на работење.

Во рамките на своите надлежности и поле на дејствување, Општина Конче е должна да преземе **позитивни мерки** за унапредување на родовата рамноправност и воспоставување на еднакви можности кои ќе бидат оправдани и засновани на анализи за статусот на жените и мажите.

За таа цел од најголем број органи, институции и организации ќе се прибараат податоци за вкупниот број вработени, за половата структура на вработените, за образовната структура по пол и за состојбата со распоредувањето на мажите и жените на раководни работни места.
Добиените податоци од вакавата анализа на степенот на имплементација на Законот за еднакви можности на жените и мажите, ќе бидат показатели за родова слика во дистрибуцијата на раководни работни места помеѓу жените и мажите во општина Конче.

2. Вклучување на родовата перспектива во програмите, стратегиите и останатите документи што ги разгледува и усвојува Советот на Општина Конче

Вклучувањето на родовата перспектива во законите, политиките и програмите (gender mainstreaming) е важен концепт кога станува збор за еднаквите можности на жените и мажите.

Тоа подразбира детектирање на областите каде што недостасуваат одредби од родов аспект во одлуките, заклучоците, програмите, плановите, со кои би се унапредила родовата рамноправност и би се воспоставиле еднаквите можности на девојчињата и момчињата, жените и мажите.

Како ќе се интегрира родовата персепктива? Во насока на остварување на принципот на еднакви можности за мажите и жените во содржините на општинските програми ќе се превземаат следниве мерки и активности:
- Воведување на одделни програмски мерки од годишниот план за еднакви можности на жените и мажите во програмите на: одделението за општи и правни работи и јавни дејности,

одделението за урбанизам ,комунални работи ЛЕР и заштита на животната средина,
одделението за финансиски прашања,
и одделението за инспекциски работи на општина Конче за 2022 година.
- Преземените конкретни позитивни мерки во програмите на општина Конче за унапредување на родовата рамноправност и воспоставување на еднакви можности ќе бидат оправдани и засновани на анализи за вклченоста на жените и мажите во нивната годишна реализација.
- Општина Конче во програмите ќе прибира податоци за вкупниот број ангажирани лица, за половата структура на корисниците на програмата, за образовната структура и за состојбата со распоредувањето на мажите и жените во превземени програмски активности.
Добиените податоци од ваквата анализа на степенот на имплементација на Законот за еднакви можности на жените и мажите во програмите ќе бидат показатели за родова слика во дистрибуцијата на ресурсите од програмите,распределба на ангажираните/вработените лица жени и мажи на работни места при спроведување на програмите на општина Конче.

Комисијата за еднакви можности на мажите и жените при Советот на Општина Конче ќе биде централно тело на локално ниво со надлежности во однос на воспоставувањето на принципот на еднакви можности на жените и мажите. Другите комисии при Советот на Општина Конче потребно е да бараат мислење од оваа Комисија за материјалите кои уредуваат или обработуваат прашања од значење за остварувањето на принципот на еднакви можности пред да ги достават до Советот на Општина Конче на разгледување, утврдување, односно донесување.

Следењето на имплементацијата и спроведувањето на годишниот план за еднакви можности на жените и мажите ќе го врши Координаторот и Комисијата за еднакви можности при Советот на општина Конче.Комисијата во текот на 2022 година ќе планира и одржи три до четири состаноци на кои детално ќе ги разгледува процесот и степенот на спроведување на годишниот план со анализа за дистрибуцијата на ресурсите од програмите,распределба на ангажираните/вработените лица жени и мажи на работни места при спроведување на програмите на општина Конче.Со изработка на извештај ќе дава препораки и заклучоци за подбрување и надминување на одредени потешкотии при имплементацијата.Во импленетацијата на дел од активностите на Планот како реализатор ќе биде вклучено

Здружението Организација на жени Конечанка Конче која повеќе години реализра проектни активнсти на родови прашања и проекти за подигање за свеста за жената и рамноправно учество на жените во носењето на одлуки на локално ниво.

3. Јакнење на соработката на координаторот/и и Комисијата за еднакви можности со субјектите одговорни за усвојување и спроведување на мерките за воспоставување на еднакви можности

Запознавањето со политиките за родова рамноправност претставува начин на комуникација и воспоставување соработка меѓу координаторот за еднакви можности во општината и Секторот за еднакви можности во Министерството за труд и социјална политика.

Потребата од дијалог помеѓу релевантните актери е неопходна за да се осигура слично ниво на работа и политики на локално ниво . Координацијата помеѓу локалниот координатор/и е неопходен. Таа е важна за да се осигура дека координаторите се информирани на локално ниво - може да оформи план преку кој координаторот/и ќе даваат препораки за потребните промени во политиките , законите и одлуките кои се носат на локално ниво. Потребна е координација и меѓу ресорното министерство и координаторите од единиците на локалната самоуправа заради потребата од поддршка во обликувањето на политиките на општините во областа на родовата еднаквост.

Спроведувањето на активностите за унапредување на принципот на еднакви можности значи вклучување и јакнење на соработката со другите партнери: синдикалните организации, здруженијата на работодавачи и невладиниот сектор.

Соработката со народниот правобранител која е во рамките на уставните и законските овластувања и може да се реализира согласно неговата законски утврдена надлежност да се грижи за остварување на принципот на еднакви можности на жените и мажите и да обезбеди заштита кога нечие право е одземено или ограничено од орган или организација пред која е надлежен да постапува.

4. Родово одговорно буџетирање

Главната цел да се придонесе кон имплементација на обврските за остварување на родовата еднаквост и продолжение на досегашните напори и постигнувања на локално ниво во насока на интегрирањето на родовата перспектива во креирањето на политиките и буџетот на општина Конче.

Планирани активности за 2022 година:

р.б	Активност	Време на реализација	Носители и соработници	Буџет
1.	Водење родово разделена статистика за вработените во општинските институции	Континуирано во текот на целата година	- Општина Конче - Граѓански сектор	10.000 ден. Водење на статистика и изработка на извештај за родоворазделени податоци
2.	Обуки за внесување на родовата перспектива во локалната средина на теми: - недоволна застапеност на жената во сопственичката структура кај движен и/или недвижен имот - Потреба од следење на застапеност и имплементација на родовиот аспект во образовниот процес, социјална заштита, култура , спорт и јавни институции	февруари-мај 2022	-Општина Конче -Граѓански сектор	Средствата за реализација на оваа активност се планирани во програмата на Здружение Организација на жени на општина Конче како реализатор на активноста.
3.	Работа и работни односи -информирање и подигање на свеста кај невработените за нивните права. - заштита на правата на жената на работното место -информирање на закон за работни односи	јуни-август 2022	Општина Конче НВО, Агенција за вработување, МТСП, синдикат	10.000 ден
4.	Организирање кампања за подигање на свеста кај жената за редовна здравствена заштита за рано откривање на малигни заболувања(рак на дојка, рак на грло на матка, рак на простата, рак на белите дробови, рак на дебелото црево, остеопороза	септември-октомври 2022	Општина Конче Здравствен Дом Радовиш-ангажирање на стручни лица Граѓански сектор -ЗГ Женска Акција Радовиш - ЗГ Организација на жени на општина Конче	Средствата за реализација на оваа активност се планирани во програмата на Здружение Организација на жени на општина Конче како реализатор на активноста.
5.	Основни систематски прегледи со анализи за превентивно откривање на болести кај жените и мажите (за социјално ранливите категории во Конче)	февруари – декември 2022	-Општина Конче -Здравствен дом Радовиш Центар за социјални работи	*Средствата за реализација на оваа активност се планирани во програмата на*

			Радовиш Граѓански сектор	*Здружение Организација на жени на општина Конче како реализатор на активноста.*
6.	Подршка на иницијативи за пружење на социјална заштита и друга дополнителна помош за веќе заболените лица.	февруари – декември 2022		30.000 ден
7.	Препознавање и пријавување на присуство на семејно насилство соработка) Промовирање на локален механизам за упатување на жртвите на семејно насилство (меѓуинституционална соработка)	Октомври-ноември 2022	Општина Конче - Центар за социјални работи Радовиш Граѓански сектор	Средствата за реализација на оваа активност се планирани во програмата на Здружение Организација на жени на општина Конче како реализатор на активноста.
8.	Информираност на граѓаните за важноста од редовни превентивни прегледи и симптоми на болести (психосоматски заболувања Висок крвен притисок ,дијабетис и последици од нелекување на дијабетисот)	Октомври-декември 2022	Општина Конче ЈЗУ Здравствен дом Радовиш Ангажирање на стручни лица	5.000 ден
9.	Подигање на свеста кај граѓаните за еднакви права на лицата со посебни потреби	Октомври-декември 2022	Комисија за еднакви можности, Координатор за еднакви можности, ЦСР, НВО, Црвен крст, МТСП	10.000 ден

10.	Анализа на состојбата на старите изнемоштени и осамени лица -Организирање акции за социјално загрозени семејства	Февруари-декември 2022	Комисија за еднакви можности, Координатор за еднакви можности,ЦСР, НВО, Црвен крст, МТСП	5.000 ден
11.	Изработка, на Стратегија за родовата перспектива на економската политика на Општина Конче.2021-2024 -Печатење и промоција на Стратегијата за општина Конче.	Септевмри-декември 2022	Општина Конче Комисија за еднакви можности, Координатор за еднакви можности,ЦСР, НВО, , МТСП	20.000 ден
			Вкупно	**90.000 ден**

Заклучни согледувања:

Иразботката и постоењето на Планот сам по себе не е доволен за да гарантира успешна имплементација на политики кои се родово чувствителни. Покрај покажаната волја, потребни се и ресурси за понатамошно градење на капацитетите на оние кои треба да бидат вклучени во сите фази на креирање, имплементација, мониторинг и оценка на постигнувањата при дефинирањето и спроведувањето на политики за родова рамноправност.

Ова бара и отвореност и соработка меѓу изградените механизми за родова рамноправност (хоризонтално и вертикално), како и соработка со институциите на локално ниво и со граѓанските организации.

Партиципативните процеси и градењето на партнерски односи во голема мера ќе придонесат кон остварувањето на зацртаните цели.

Една од основните потреби е подобрувањето на функционирањето на родовиот механизам на локално ниво, со цел да се зајакне нивниот капацитет за вклучување на родовата перспектива во формулирањето и анализата на локалните политики.

Всушност, крајната цел е родовата еднаквост да се сфати не само како човеково право, туку и како демократска вредност која треба да се применува во сите аспекти на животот: политички, економски, социјален и културен.

Број08-1720/7 Совет на општина Конче
Дата 29.12.2021 Претседател,
Конче Александра Ристова,